

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Staatssecretaris F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum: 22 september 2014

Betreft: uitlevering aan Rwanda van dhr. Mugimba en andere tegenstanders van de regering-Kagame

Geachte heer Teeven,

Als Stichting Steunfonds Vluchtelingen Leusden willen wij U deelgenoot te maken van onze verontrusting en zorgen inzake de geplande uitlevering aan Rwanda van Jean Baptiste Mugimba en de rechtsgang rond de uitlevering van tegenstanders van de regering Kagame door Nederland. We hebben het proces inzake zijn uitlevering gevolgd en zijn op de hoogte met de behandeling van zijn zaak en het vonnis van de Haagsche Rechtbank.

In de verdediging hebben de heer Mugimba en de advocaten kunnen aantonen dat de beschuldigingen onterecht zijn: de heer Mugimba kon aantonen dat hij niet aanwezig was bij de daarin genoemde vergadering van 8-04-1994 en dat hij niet het brein was achter de genocide daar. Bovendien hebben zij aangevoerd dat van degenen die hem beschuldigden van deelname aan de genocide, zelfs de namen ontbreken in het Individueel Ambtsbericht van de Nederlandse Ambassade in Kigali¹.

Desondanks is de rechter tot een uitspraak is gekomen, die ongunstig is voor dhr. Mugimba.

De hier toegepaste rechtsgang is een schending van de mensenrechten.

Blijkbaar is de schuldvraag hier niet aan de rechtbank, maar aan de IND. De gang van zaken: De IND stuurt dhr. Mugimba die als verdachte wordt aangemerkt, een brief met beschuldigingen. Deze geeft schriftelijk antwoord op de beschuldigingen. Daarna volgt er een hoorzitting bij de IND. Wanneer de IND niet overtuigd is van de onschuld van dhr. Mugimba, wordt vervolgens het verblijfsdocument ingetrokken. Daarmee meet de IND zich een ongepermitteerde machtspositie aan, terwijl Nederland als democratie toch de scheiding der machten kent.

De IND beschuldigt een verdachte zonder concrete bewijzen. Vervolgens moet de verdachte tegenover de IND zijn onschuld bewijzen. De vaste regel in het nationale en internationale strafrecht dat iemand onschuldig is totdat het tegendeel is bewezen, wordt in dit verband met voeten getreden.

Wanneer de verdachte in bezwaar gaat tegen de intrekking van zijn verblijfsdocument, wordt het een rechtszaak. Daarbij gaat het er niet om of de verdachte al dan niet schuldig is, maar uitsluitend om de vraag of de IND het verblijfsdocument terecht heeft ingetrokken.

Deze gang van zaken, het afwijzen van argumenten van de verdediging die in het voordeel van Mugimba spreken, en het accepteren van ongefundeerde beschuldigingen van niet met name genoemde getuigen, wekt bij ons de indruk dat de uitkomst van het proces (doorverwijzing naar het Rwanda-tribunaal en uitlevering) van te voren al vaststond. Wij maken ons dan ook ernstig zorgen over het Hoger beroep.

---

¹ <http://www.jambonews.net/en/news/20140804-dutch-prosecutions-against-rwandan-suspects-exposed/>

Zijn wij naïef?

Voor alle duidelijkheid: in geval van genocide vinden wij dat op grond van deugdelijk onderzoek verdachten al dan niet in staat van beschuldiging moeten worden gesteld en dat alleen de rechter oordeelt en niet de IND.

Het is opvallend dat Rwandezen die opgepakt worden op verdenking van genocide, allemaal politieke tegenstanders zijn van het regime in hun land van herkomst. Zo ook de heer Mugimba die actief is voor FEDERMO, de Federatie van Rwandese Maatschappelijke Organisaties in Nederland. De signalen wijzen erop dat Rwandezen die in Nederland en andere landen asiel hebben gekregen en aandacht vragen voor de huidige mensenrechtenschendingen in Rwanda, door de regering daar op de lijst van genocideplegers worden geplaatst. De kortste en makkelijkste weg om de opposanten naar Rwanda te krijgen en op te sluiten. Zo schrijft het Canadian Centre for International Justice dat de zaak Mungwarere volgde, onder andere: *“Rwandans who criticize the government run the risk of being accused of holding pro-genocide view.”*

Eerlijke rechtsgang in Rwanda?

Uit tal van berichten van onderzoeksjournalisten blijkt dat in Rwanda een eerlijke rechtsgang niet verzekerd is voor leden van oppositiepartijen. De Speciale Rapporteur van de Verenigde Naties signaleert het verbieden van vreedzame protesten en het beperken van vrijheid van meningsuiting.² Ook artikelen in Vrij Nederland en NRC in de afgelopen tijd getuigen ervan dat mensen van oppositiepartijen in problemen komen. Het feit dat de straf van mevrouw Ingabire in hoger beroep verzaagd is tot 15 jaar, zulks op grond van samenzwering tegen de staat, geeft aan dat het beteugelen van de oppositie een belangrijk doel is.

De Volkskrant kopt boven een artikel van Theo Koelé: *“Garantie op eerlijk proces in Rwanda is niets waard”.*

Amnesty International schreef op 25 maart 2013 over de rechtsgang in Rwanda: *‘Justice in jeopardy.’*

Het World Report on Rwanda van Human Rights Watch 2014 schrijft over verschillende zaken in Rwanda, o.a.: *“Dozens of defendants charged with endangering state security in several group trials in Musanze claimed they had been detained unlawfully in military camps or other unrecognized detention centers. Some said they had been tortured. Many defendants spent lengthy periods in pretrial detention—in some cases, more than two years—before they were tried in 2013. Some were tried and convicted without a defense lawyer.”*

Advocaten zijn binnen de rechtszaal weliswaar onschendbaar, maar het wordt hen niet gemakkelijk gemaakt: *“Al sinds het begin van het proces, op 5 september, zijn de aanklagers aan het woord. Ook nemen de rechters besluiten die slecht uitpakken voor de verdediging. Zo worden aanklagers en verdedigers volstrekt anders behandeld in de rechtszaal. De verdediging wordt gefouilleerd en het werken lastig gemaakt. Zelfs de waterflesjes worden in beslag genomen. De aanklagers daarentegen worden met alle eerboden behandeld. Een klacht hierover werd door de rechters naast zich neer gelegd”.* (Verslag A. Verbraeken over proces Ingabire (<http://www.buitenpostdewereld.org>)).

Advocaten voor Advocaten schrijft over Rwanda: *“Op 28 mei 2010 werd de Amerikaanse advocaat Peter Erlinder in de Rwandese hoofdstad Kigali gearresteerd op beschuldiging van het schenden van de wet op de genocide ideologie. Erlinder was in Rwanda om Victoire Ingabire Umuhoya bij te staan die onder meer op dezelfde gronden was gearresteerd.”*

---

² Statement By The United Nations Special Rapporteur On The Rights To Freedom Of Peaceful Assembly And Of Association At The Conclusion Of His Visit To The Republic Of Rwanda.

Ook buiten de rechtszaal lopen advocaten risico. Advocaten voor Advocaten schrijft over Rwanda: "Rwandese advocaten met wie L4L in contact is (geweest) zijn van mening dat advocaten in Rwanda hun beroep niet in vrijheid kunnen uitoefenen als het gaat om politiek gevoelige zaken zoals zaken die betrekking hebben op de wet op de genocide ideologie, politieke onderdrukking en zaken die mensen betreffen met een hoog profiel".

Zorgen

Kortom: de mensen die uitgewezen worden naar het Rwanda-tribunaal, zijn allerm minst zeker van een eerlijke rechtsgang. De familie Mugimba maakt zich daarover ernstige zorgen en wij delen die zorgen. Uitlevering naar Rwanda betekent voor de familie, het gezin, de kinderen, een zware last in emotioneel, sociaal en financieel opzicht. Terwijl zij zich juist inzetten voor een leefwaardig en financieel onafhankelijk bestaan in Nederland. Ook zij worden getroffen door de onzekere uitkomst. Ze vrezen voor zijn leven, hetzij ten gevolge van wegwijnen in de gevangenis, hetzij rechtstreeks door moord.

Vanwege het bovenstaande doen wij een dringend beroep op U om de uitleveringen aan Rwanda, zolang de rechtspraak daar niet verbeterd is, ongedaan te maken en de rechtsgang (ook voor asielzoekers) in Nederland transparant en humaan te doen zijn.

Hoogachtend,

S. Kemps

Voorzitter Stichting Steunfonds Vluchtelingen Leusden

C.C.

partijen Tweede Kamer woordvoerders asielzaken

- VVD
- PvdA
- SP
- CDA
- D'66
- Groenlinks
- Christen Unie
- SGP
- Partij voor de Dieren
- PVV
- 50PLUS/Baay-Timmerman
- Bontes/Van Klaveren
- Lid-Van Vliet
- 50PLUS/Klein

Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak